

Miljö- och energidepartementet

Via mejl:
m.registrator@regeringskansliet.se
cc Charlotta.broman@regeringskansliet.se,
anna.cedrum@regeringskansliet.se

2016-09-16

M2016/01154/Ke

Remiss av Naturvårdsverkets rapport Minskad förbrukning av plastbärkassar samt separat promemoria med förslag på bemyndigande i miljöbalken m.m.

Regeringen har den 21 juni 2016 efterfrågat synpunkter på rubricerad rapport Minskad förbrukning av plastbärkassar samt separat promemoria med förslag på bemyndigande i miljöbalken m.m.

Nedan redovisas Förpacknings- och Tidningsinsamlingens (FTI) synpunkter på förslagen.

Om FTI

FTI är näringslivets lösning för att på ett miljö- och kostnadseffektivt sätt lösa producentansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar över hela Sverige. Ägare till FTI är de fem materialbolagen Plastkretsen (PK) AB, Svenska Metallkretsen AB, RK Returkartong AB, Svensk Glasåtervinning AB (SGÅ) och Pressretur AB. Vi har 15 000 producenter anslutna till vårt system. Vår utgångspunkt är att ta ett helhetsansvar, i lagstiftningen definierat genom de tidigare förpacknings- och returpappersförordningarna (SFS 2006:1273 och SFS 1994:1205). FTI har uppnått och överträffat målen i förordningarna. Det ger oss en bra bas för att arbeta vidare i enlighet med de fastslagna förordningarna för vår verksamhet (SFS 2014:1073 samt SFS 2014:1074).

Näringslivet har byggt upp ett insamlings- och återvinningssystem som ger samhället ökad resurseffektivitet och miljönytta genom energibesparingar och hushållning med råvaror. Vi är fullt övertygade om att det helhetsansvar vi tagit för både insamling och återvinning är en förutsättning för en resurseffektiv process där målet är materialåtervinning.

Vårt gemensamma men också rikstäckande insamlingssystem för hushåll består av återvinningsstationer, singelstationer (1-2 materialslag), behållare på återvinningscentraler och fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar och tidningar. En insamling som privata och kommunala avfallsföretag avtalat om med över 1 300 000 hushåll och som utvecklats i samarbete med FTI.

Framtida utmaningar för återvinningssystem

De producenter som har ett lagstadgat producentansvar står i dag inför flera stora förändringar och utmaningar såsom ökade återvinningsmål, krav på bättre materialkvalité och högre krav på förpackningsminimering. Samtidigt pågår ett flertal utredningar och arbeten med nya lagsförslag som direkt påverkar producentansvaret. Naturvårdsverkets förslag på en ny producentdefinition där tillverkarna av förpackningar föreslås förlora sitt producentansvar, Kommissionens förslag om cirkulär ekonomi som innehåller ett flertal nya regleringar och slutligen utredningen om att flytta insamlingsansvaret från producenterna till kommunerna. FTI anser att det är viktigt att se till helheten och beakta varje nytt förslag i ljuset av de andra. Det måste tas ett helhetsgrepp om producentansvaret för att skapa långsiktiga spelregler. Det är en förutsättning för att skapa ett fungerande och effektivt insamlings- och återvinningssystem. Om det sker för många förändringar samtidigt blir det orimligt svårt för producenterna att dimensionera sitt återvinningssystem. För många förändringar leder även till svårigheter för konsumenten som ska anpassa sitt beteende efter förändringarna. Producentansvarssystemen får heller inte bli för komplexa. Det måste vara lätt för en producent att göra rätt samtidigt som det måste vara lätt för systemen att ta betalt så att alla är med och finansierar systemen.

Definitionerna

Producentdefinitionen

Enligt den nuvarande producentdefinitionen i Förordningen (2014:1073) om producentansvar för förpackningar är den som yrkesmässigt tillverkar en vara en producent. Detta går i linje med förslaget 59 a §. Enligt Naturvårdsverkets förslag till genomförande av systemen med producentansvar för förpackningar, returpapper och elutrustning, M2016/00248/Ke, skulle endast den som tillverkar serviceförpackningar klassas som en producent i förordningen. Som FTI har påpekat i remissvaret till M2016/00248/Ke så är definitionen av serviceförpackningar inte självklar eller uttömmande. Om en plastbärkasse inte skulle vara att anse som en serviceförpackning blir det alltså oklart vem som är en producent enligt 59 a §.

Plastbärkassar

Definitionen av plastbärkassar behöver förtydligas. T.ex. avseende de tunna plastbärkassarna (§ 4 a, 2 st) som undantas med anledning av att de behövs för hygienskäl eller som förpackning för livsmedel som säljs i lösvikt. Den typen av plastbärkasse återfinns ofta direkt efter kassan i dagligvaruhandeln och går att tas där kostnadsfritt. Enligt förslaget skulle den sannolikt inte omfattas av förslaget.

Tiden för ikraftträdande

Enligt Naturvårdsverkets förslag ska producenterna börja lämna in uppgifter redan senast den 31 mars 2018 avseende plastbärkassar som sålts under kalenderåret 2017. Det innebär att en producent som tillverkar eller till Sverige för in plastbärkassar behöver ha [koll] på samtliga de uppgifter som Naturvårdsverket kommer att kräva. Vilken typ av uppgifter detta rör sig om är fortfarande inte fastställt. FTI anser att tidplanen är alldeles för snäv. FTI kan heller inte uttala sig om rapporteringen eftersom det saknas riktlinjer för denna.

Informationsansvaret

FTI anser att det är bra att ett informationsansvar införs men vill poängtera att det kommer att krävas informationsinsatser från andra än de producenter som tillhandahåller plastbärkassarna vilket inte berörs i promemorian.

Tillsynen

Naturvårdsverket föreslår inte vilken myndighet som ska ansvara för den operativa tillsynen utan menar att ytterligare utredning rörande tillsynen är nödvändig. En fungerande tillsyn är avgörande för att producentansvaret ska efterlevas och ge önskad effekt. FTI anser därför att frågan om tillsyn bör vara löst innan reglerna träder i kraft. Det är också viktigt att det avsätts resurser för att utföra tillsynen.

Övriga synpunkter

- FTI stödjer i övrigt förslaget och initiativet att minska användningen av plastbärkassar samt nedskräpningen av dessa i samhället.
- Förslaget kan leda till en ökning av bionedbrytbara plastbärkassar. FTI:s system kan inte hantera en stor mängd bionedbrytbara plastbärkassar utan att materialkvalitén riskerar att försämrans.

Med vänlig hälsning
FÖRPACKNINGS- OCH TIDNINGSINSAMLINGEN

Kent Carlsson